

Nr 653

Av herrar **Larsson** i Luttra och **Larsson** i Hedenäset, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 59, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)*.

Såsom i propositionen nr 59 uttalas, är en av grundprinciperna i vår skattelagstiftning, att skatt icke skall uttas på inkomster, som är så låga, att de medger täckning endast av de ofrånkomliga levnadsomkostnaderna. Detta syfte skall i första hand tillgodoses genom ortsavdrag vid taxering, vilka emellertid i åtskilliga fall icke räcker till för att garantera, att skattebetalaren efter avdrag av skatt har en inkomst, som motsvarar existensminimum. Enligt kommunalskattelagen § 50 kan skattskyldig utöver ortsavdrag efter särskild prövning erhålla ett särskilt avdrag för nedsatt skatteförmåga. I förevarande proposition föreslås, att maximibeloppet för detta extra avdrag vid existensminimum skall höjas från 3 000 till 5 000 kronor vid den kommunala taxeringen. Motsvarande höjning av maximibeloppet föreslås för det särskilda avdraget för folkpensionärer.

Propositionens förslag, som avser ett provisorium i avvaktan på en lösning av frågan om höjda kommunala ortsavdrag, måste med hänsyn till de ökade levnadsomkostnaderna anses vara väl motiverat och bör enligt vår mening godtagas. Därutöver synes det oss emellertid angeläget, att i detta sammanhang även uppmärksamhet ägnas åt frågan om existensminimiregelns tillämpning i fall, då den skattskyldige äger vissa smärre tillgångar.

Enligt anvisningarna till kommunalskattelagen § 50 må avdrag vid existensminimum icke medges, "om den skattskyldige ägt tillgångar; dock att härvid bortses från sedvanliga husgeråd, möbler och kläder, arbetsredskap, mindre bostadsfastighet av enklaste beskaffenhet o.s.v.". Nämnda stadgande om att vissa smärre tillgångar icke skall hindra särskilt avdrag vid existensminimum har icke ett klart preciserat innehåll. I propositionen nr 203 vid 1951 års riksdag uttalade emellertid dåvarande statsrådet och chefen för finansdepartementet: "Kontanta medel eller banktillgodohavanden ävensom belåningsbara egnahems- och villafastigheter bör dock regelmässigt beaktas". Bestämmelserna har alltså därmed fått den innebörden, att en skattskyldig, som äger en bostad "av enklaste beskaffenhet" kan beviljas extraavdrag vid existensminimum, medan en skattskyldig, som äger belåningsbar egnahems- eller villafastighet, icke kan erhålla sådant avdrag, oaktat att hans inkomst efter avdrag av skatt icke svarar mot existensminimum.

Enligt gällande regler måste alltså en sådan skattskyldig med belå-

ningsbar egnahemsfastighet antingen låna pengar till gäldande av skatten eller också får han leva på en standard, som är lägre än existensminimum. Först sedan han förlorat ifrågavarande tillgång, kan han erhålla det extra avdrag vid existensminimum, som hans inkomstförhållanden borde berättiga honom till. Sådana konsekvenser kan enligt vår mening icke vara godtagbara. Personer med inkomster som är så låga, att de efter avdrag av skatten inte ens medger täckning av ofrånkomliga levnadsomkostnader — oftast gäller det äldre personer, änkor eller sjuka — bör inte för skattens gäldande behöva riskera att förlora en acceptabel bostad. I praktiken innebär gällande bestämmelser oftast en särskild förmögenhetsbeskattning av tillgångar, som ligger inom gränsen för det skattefria beloppet enligt förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Det synes oss önskvärt att bestämmelserna ändras på så sätt, att extra avdrag vid existensminimum även må kunna beviljas, när den skattskyldige äger belåningsbar egnahemsfastighet för eget utnyttjande eller annan tillgång av motsvarande värde. Det synes oss av sociala skäl obilligt, att den skattskyldige skall behöva förbruka sådana tillgångar för gäldande av skatt. I våra strävanden att ge våra åldringar trivsel och tillfredsställande standard måste det vara av väsentlig betydelse att söka tillse, att de får så goda bostadsförhållanden som möjligt. Den av oss föreslagna ändringen i reglerna för extra avdrag vid existensminimum skulle främja detta syfte. Folkpensionär skall visserligen enligt gällande särbestämmelser anses hava haft nedsatt skatteförmåga, berättigande till extra avdrag, därest hans inkomst helt eller till huvudsaklig del utgjorts av folkpension. Detsamma gäller om skattskyldig med bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn. Därest folkpension eller änke- eller änklingsbidraget icke uppgått till minst hälften av den sammanlagda inkomsten, medges inte extra avdrag vid existensminimum utom i vissa särskilda fall. Det måste anses orimligt, att en sådan skattskyldig skall behöva belåna eller t.o.m. avhända sig sin bostad för gäldande av skatten.

Med anledning av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 59 måtte besluta, att extra avdrag vid existensminimum må kunna beviljas även för skattskyldig med belåningsbar egnahems- eller villafastighet för eget eller familjens utnyttjande eller annan tillgång av motsvarande värde, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till författningsändringar härför.

Stockholm den 28 februari 1956

Gunnar Larsson
i Luttra

Harald Larsson
i Hedenäset